

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) pakartotinai teikia po 2021 m. rugsėjo 14 d. tarpinstitucinio pasitarimo (2021 m. rugsėjo 14 d. protokolas Nr. 37, 10 klausimas) patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3420 6 straipsnio 2 dalimi (siekiant 1 tikslo) ir Lietuvos Respublikos vidaus vandens transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-294 2 straipsnio 2 dalimi (siekiant 2 tikslo).

Nutarimo projekto 1 tikslas – įgyvendinti 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/520 dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo, kuria sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniu lygmeniu keistis informacija apie kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus Sąjungoje (toliau – Direktyva (ES) 2019/520). Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatos nėra visiškai naujos – joje išdėstoma nauja redakcija 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/52/EB dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo (su pakeitimais), kuri nuo 2021 m. spalio 20 d. panaikinama. Direktyva (ES) 2019/520 siekiama užtikrinti elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumą Europos Sąjungoje ir sudaryti sąlygas, nustčius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, tarpvalstybiniu lygmeniu keistis transporto priemonių registracijos ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis. Pažymėtina, kad tam tikros Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatos (pvz., 2–22 straipsniai) taikomos tik elektroninėms kelių rinkliavos sistemoms (atkreiptinas dėmesys, kad tokios sistemos Lietuvoje šiuo metu nėra, tačiau planuojama ją įdiegti nuo 2023 m. sausio 1 d., pakeitus esamą kelių naudotojo mokesčio sistemą (e. vinjetės sistema) (iki 2023 m. sausio 1 d. kelių naudotojo mokesčio sumokėjimą patvirtinantys dokumentai (e. vinjetės), pvz., metų ar kito terminuoto laikotarpio, galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka), kitos nuostatos (pvz., dėl apsikeitimo duomenimis) skirtos visoms sistemoms ir turi būti taikomos bendrai, pvz., šiuo metu Lietuvoje veikiančiai e. vinjetės sistemai.

Nutarimo projekto siūlomo teisinio reguliavimo esmė, siekiant 1 tikslo ir keičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimą Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos

kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 447):

1. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo Nr. 447 2.1.1, 2.2.1 ir 2.3.1 papunkčiuose nustatyta, kad Lietuvos Respublikos muitinė, policijos įstaigos ir Lietuvos transporto saugos administracija kontroliuoja, ar kelių naudotojai yra sumokėję kelių naudotojo mokestį, Nutarimo Nr. 447 2.1.1, 2.2.1 ir 2.3.1 papunkčių formuluotės papildomos nuostatomis, kad, vykdant trečiosiose šalyse įregistruotų transporto priemonių kontrolę, būtų tikrinama, ar Administracinių nusižengimų registre yra duomenų apie stacionariomis ar mobiliosiomis teisės pažeidimų fiksavimo sistemomis užfiksuotus su kelių naudotojo mokesčiu susijusius administracinius nusižengimus, ir nustačius tokių duomenų būtų atliekami veiksmai Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka, taip pat minėti papunkčiai papildomi nuostatomis dėl kelių rinkliavos kontrolės (vietoj kelių naudotojo mokesčio kontrolės), kurios turi įsigalioti nuo 2023 m. sausio 1 d. Taip pat Nutarimo Nr. 447 3.3.2.2 papunktyje Lietuvos transporto saugos administracijai pavedama tvarkyti Administracinių nusižengimų registrui pateiktus duomenis apie stacionariomis ar mobiliosiomis teisės pažeidimų fiksavimo sistemomis užfiksuotus su kelių naudotojo mokesčiu ir kelių rinkliava susijusius administracinius nusižengimus.

2. Detalizuojant Nutarimo Nr. 447 3 punktą, Susisiekimo ministerijai pavedama nustatyti bendruosius elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo, sąveikos sudedamųjų dalių reikalavimus, sąveikos sudedamosioms dalims taikomą atitikties vertinimo tvarką ir kelių naudotojo mokesčio ir kelių rinkliavos sistemose tvarkomų duomenų apsaugos reikalavimus (tam reikia pakeisti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. vasario 6 d. įsakymą Nr. 3-35 „Dėl reikalavimų, užtikrinančių elektroninių kelių rinkliavos sistemų suderinamumą Europos Sąjungoje, nustatymo“), o Lietuvos transporto saugos administracijai – nustatyti tarpvalstybinio keitimosi transporto priemonių registracijos ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis, nustačius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, tvarką, duomenų elementus, būtinus automatizuotai paieškai atlikti, ir šių duomenų apsaugos reikalavimus.

3. Taip pat, detalizuojant Nutarimo Nr. 447 3 punktą, Lietuvos transporto saugos administracija paskiriama nacionaliniu ryšių palaikymo centru, atsakingu už tarpvalstybinį keitimąsi transporto priemonių registracijos ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis, nustačius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, ir jai pavedama teikti Europos Komisijai susijusias ataskaitas, o valstybės įmonė „Regitra“ įpareigojama suteikti prieigą prie Europos transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų informacinės sistemos EUCARIS.

4. Atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2019/520 reikalavimus, numatoma, kad dėl galimų ginčų tarp kelių rinkliavos rinkėjo ir kelių rinkliavos paslaugos teikėjų (dėl jų sutartinių santykių, derybų ir kt.) gali būti tarpininkaujama (taikant alternatyvų teismui būdą) susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos ar įstaigos sudarytoje komisijoje (taikinimo organe) pagal susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos ar įstaigos nustatytą darbo reglamentą.

5. Atliekami kiti nedideli Nutarimo Nr. 447 3 punkto pakeitimai, siekiant tinkamai perkelti ir įgyvendinti kitas Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatas.

Tikėtina, kad 1 tikslui įgyvendinti, priėmus Nutarimo projektą, papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės, išskyrus galimai padidėjusias institucijų išlaidas dėl padidėjusios darbų apimtys, tiriant susijusius administracinius nusižengimus, ir Europos transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų informacinės sistemos EUCARIS programinės įrangos administravimo, naudojimo ir priežiūros nacionalines išlaidas, susijusias su tarpvalstybinio keitimusi transporto priemonių ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis, nustačius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, kurios, siekiant nedidinti naštos valstybės biudžetui, bus dengiamos iš institucijų patvirtintų bendrųjų asignavimų ir (arba) Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų.

Nutarimo projekto 2 tikslas – sudaryti prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-294 nuostatas, kurios įsigaliojo 2021 m. birželio 1 d. (minėto įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2021 m. gegužės 31 d. turėjo priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius

teisės aktus), dėl asmenų ir transporto priemonių įleidimo pirmumo tvarka į keltą, keliantį per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos.

Nutarimo projekto siūlomo teisinio reguliavimo esmė, siekiant 2 tikslo ir keičiant Nutarimu Nr. 447 patvirtintą Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos bilieto kainai kompensuoti ir gyventojų ir jų lengvųjų automobilių neatlygintino perkėlimo užlietu krašto kelio Šilutė–Rusnė ruožu sąnaudoms kompensuoti tvarkos aprašą (toliau – Aprašas):

1. Aprašo 7 punktą papildomas nuostatomis, numatančiomis, kad Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinėje sistemoje papildomai tvarkomi duomenys apie asmenis ir transporto priemones (išskyrus dviračius), patvirtinantys teisę patekti pirmumo tvarka į keltą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio 2 dalimi.

2. Atliekami kiti nedideli teisės technikos ir redakciniai Aprašo pakeitimai.

Pažymėtina, kad 2 tikslo kontekste Nutarimo projektu siūlomais sprendimais siekiama išnaudoti šiuo metu AB „Smiltynės perkėla“ veikiančios Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos (kaip pažymėjo AB „Smiltynės perkėla“, sistema šiuo metu veikia tik perkėlos Klaipėdos pusėje), tvarkomos valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos, galimybės, kurios leidžia tvarkyti duomenis apie asmenis ir transporto priemones (išskyrus dviračius), patvirtinančius teisę gauti perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos bilieto kainos kompensaciją, taip pat teisę patekti pirmumo tvarka į keltą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio 2 dalimi, ir taip per trumpą laiką, nesudarant eilių prie patikros punktų, persikelti keltais per Kuršių marias. Įgyvendinus 2 tikslą, esamos informacinės sistemos naudojimas leis taupyti valstybės lėšas ir užtikrinti skaidrų kontrolės mechanizmą, iš esmės eliminuojant žmogiškąjį faktorių.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas, tačiau pažymėtina, kad, priėmus teisės aktą, neigiamų pasekmių nenumatoma, taip pat laukiamas teigiamas poveikis reguliuojamai sričiai, kadangi, siekiant 1 tikslo, būtų užtikrintas diegiamos Lietuvoje elektroninės kelių rinkliavos sistemos sąveikumas ir tarpvalstybinis keitimasis transporto priemonių registracijos ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis, nustačius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, vadovaujantis Europos Sąjungos reikalavimais, o siekiant 2 tikslo būtų sudarytos prielaidos užtikrinti skaidrų ir veiksmingą asmenų ir transporto priemonių patekimo į keltą pirmumo tvarka kontrolės mechanizmą.

Nutarimo projektu (siekiant 1 tikslo) įgyvendinami Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, misijos „Aukštos pridėtinės vertės ekonomika“ projekto „Ateities susisiekimo sistema“ iniciatyvos (priemonės) ir veiksmai „Parngti ir priimti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų pakeitimo projektus bei tam reikalingas technines ir organizacines priemones elektrinei kelių naudotojo rinkliavos sistemai, pagrįstai principu „naudotojas / teršėjas moka“, 2023 m. įdiegti“.

Nutarimo projektu perkeliama ir įgyvendinama Direktyva (ES) 2019/520. Kad būtų užtikrintas visiškas Direktyvos (ES) 2019/520 perkėlimas ir įgyvendinimas, reikės papildomai parengti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. 3-35 „Dėl reikalavimų, užtikrinančių elektroninių kelių rinkliavos sistemų suderinamumą Europos Sąjungoje, nustatymo“ pakeitimo“ projektą, taip pat Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus įsakymo, nustatančio tarpvalstybinio keitimosi transporto priemonių registracijos ir jų savininkų arba valdytojų duomenimis, nustačius kelių naudotojo mokesčių ir kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus, tvarką,

duomenų elementus, būtinus automatizuotai paieškai atlikti, ir šių duomenų apsaugos reikalavimus. Taip pat reikės parengti Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo

Nr. VIII-2032 2 straipsnio ir 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektą. Be to, valstybės įmonei „Regitra“ reikės pagal kompetenciją įdiegti reikiamas technines ir organizacines priemones suteikiant prieigą prie Europos transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų informacinės sistemos EUCARIS.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus, kadangi nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Priimtam teisės aktui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projekte naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai neapibrėžiami, todėl jis nevertintas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas buvo svarstytas 2021 m. rugsėjo 14 d. tarpinstituciniame pasitarime (2021 m. rugsėjo 14 d. protokolas Nr. 37, 10 klausimas). Vykdamas minėto tarpinstitucinio pasitarimo sprendimą, įvertintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Teisingumo ministerijos pastabos, Nutarimo projektas darbo tvarka (nuotoliniuose pasitarimuose ir el. paštu) suderintas su suinteresuotomis institucijomis, pateikusiomis dėl jo pastabų ir pasiūlymų tarpinstitucinio pasitarimo metu, taip pat su Lietuvos transporto saugos administracija ir Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos papildomai pažymėjo, kad įgyvendinant Nutarimo projekto 1.2 ir 1.3 papunkčius, vykdamas transporto priemonių, įregistruotų trečiosiose šalyse, kontrolę, ne visais atvejais bus galimybė nustatyti dėl anksčiau padarytų nusižengimų kaltus asmenis (vairuotojus) ir „kad tai būtų papildoma kol kas nenumatyta funkcija muitinei (galimai net spręstinas klausimas dėl papildomo finansavimo skyrimo), o tokie veiksmai pasienyje pailgintų sienos kirtimo procedūras, mažintų pralaidumą bei didintų eiles“.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (grupės vadovas – Vladislav Kondratovič, tel. (8 5) 239 3867, el. p. vladislav.kondratovic@sumin.lt) vyriausiasis specialistas Aleksandras Tolstojus (tel. 239 3925, el. p. aleksandr.tolstoj@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Atitikties lentelė, 48 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis